

Ess de două ori în septimana: Joi-a și
Duminică; era când va pretinde im-
portanța materiei, va eși de trei sau
de patru ori în septimana.

Pretul de prenumerațiune,
pentru Austria:
pe anu întregu ..... 8 fl. v. a.
diuimetate de anu ..... 4 fl. v. a.
patrariu ..... 2 fl. v. a.
pentru Romania și străinatate:
„anu întregu ..... 12 fl. v. a.
diuimetate de anu ..... 6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la totu dd. core-
spondenti ai nostri, și de a dreptul la Re-
dactiune Stationsgasse Nr. 1, unde
sunt a se adresa și corespondentiile, ce pri-
vescu Redactiunea, administratiunea și
speditura; câte vor fi nefranctate, nu se vor
primi, era cele anonime nu se vor publica

Pentru anuncie și alte comunicatiuni de
interesu privat — se raspunde câte 7 cr.
pe linia; repetirile se facu cu pretu sca-
diutu. Pretulu timbrului câte 30 cr. pen-
tru una data se antecipa.

Invitare de prenumerațiune

la

„ALBINA”

Apropriandu-se cu 1. iuliu cal.
v. espirarea prenumerațiunilor fa-
cute pentru fôia noastră pe **primulu**
semestru și respectivminte pe alu
duoilea patrariu de anu, venim a
reflecta la acest'a pe onorabili dd.
prenumeranti ai nostri, ragandu-ii
să nu intardie cu renoirea prenume-
rațiunilor, de ora-ce intardiările
de comunu facu impedecare și in-
curcare în espeditiune.

Condițiunile sunt totu cele de
mai nainte și cari se vedu în frun-
tea foii. — **Redactiunea.**

Budapeta, in 15/27 iuniu 1874.

În Diet'a Ungariei, séu adeca de
ocamdata în Cas'a reprezentantiloru,
dupa o lupta grea de trei zile, și plina
de episoade — interesante, multe chiar
comice, se votă legea despre incompati-
bilitate, va să dica, despre condițiunile
și relațiunile publice și private, cari nu
se potrivescu cu mandatulu unui repre-
sentante dietale alu poporului.

Tocmai pentru importanța carac-
teristica a acestei legi și a faseloru prin
cari trecu la desbatere, procesele verbali
ale ședințieloru trecute — ne sentim
datori a le publica mai pre largu; din
care cauza pentru unu timpu rubric'a
Dietei are să ni ocupe spatiu foarte multu.

Pentru ca on. publicu să-si pōta
face o idee despre mersulu lucrurilor
în Dieta sub timpulu desbateriloru atātu
de seriose din zilele trecute, citāmu aci
passagiulu, cu carele „Magy. Ujs.” or-
ganulu partitei dela 1848, și-incepe în
acēsta privintia în nrulu de astadi lamen-
tațiunile. Numit'a fôia scrie:

„Jace unu blastemu asupra Casei
nōstre reprezentative. A cuprins'o bla-
stemulu, în cātu de ori ce se apuca,
aceea se destrēma în manele ei.

Ce este caus'a? .....

„Nu pōte aretā acēsta Casa unu
opu, o creatiune a sa, care să pōta infa-
cisiā aplicarea cu consecința de prin-
cipia sanetose și nobile. ....

„Ast'a este sōrtea și a legii despre
incompatibilitatea deputatiloru!” —

Mai ieri-alalta-ieri se respandea
faim'a, cā la locurile deciziōrie ar fi
intentiunea de a *amenā desbaterea no-
velei electorali* — pana Ddieu scia candu,
fiindu timpulu inaintatu și deputatii do-
rindu a parasī Budapeta cu gramad'a,
parte pentru bāi, parte pentru economiele
de campu.

Ieri deci cestiunea se aduse la dis-
cusiune în clubulu deākianu și dupa
luarea în consideratiune a tuturor
impjurāriloru, a nume a opini-
nei dlui Ministru presiedinte *Bitó*, cumca
— nici o data n'a fost și — dōra nici nu
va fi timpulu mai potrivit pentru d'a tre-
ce prin Cas'a deputatiloru cu succesu
acēsta lege, — se decise: *ne-aperatu și
ne-amenabilminte a pune novell'a electo-
rale la ordinea dilei pe marti-a vītōria.*

Totu o data ministrii presentī are-
tara cā — cari puntiri din proieptulu
nou stilisatu prin comisiunea centrale,
le facu de *cestiuni de portfoiu.*

Despre aceste cestiuni foile parte
mai mare tacu, ér cari amintescu, o facu

defeptuosu, *dōra* din adinsu; deci noi
vom vorbi la timpulu seu!

De ocamdata ajunge să scim, cā
importantea lege *mercuri are să vina în
desbatere!* Credem cā domni deputati
nationali, cāti mai lipsescu din capitala,
intielegendu acest'a, unu minutu nu vor
intardiā a o luā spre Budapeta, ca *inea*
timpuriu să fie la postulu loru, unde
au a-si implini detorința cea mai sacra
ce au luat facia de poporulu romanu,
candu i-au primitu increderea.

Clubulu nationale mane dupa mé-
diadi la 5 ore, în *Grand-Hotel-Hungaria*,
la presidintele seu dlui *Ant. Mocioni*, și-ince-
pe desbaterile pentru luarea pusetiunei
și impartirea roluriloru. —

Budapeta, in 27 iuniu n. 1874.

Nu scim să spunem, și — chiar
dēca am fi în stare, nu ni s'ar siedē să
spunem, ore *adeveru séu intipuire* se fie
cea-ce domni magiari de la potere —
sunt plecati a crede, și — insipientan-
du-se, a notā în foile loru, cumca — nuoi
nuori se redica pe orizontulu loru, nōue
pericle îi amenintia dintr'o nōua parte
— în viēt'a loru de statu!

Cea-ce noi potemu să spunem și
ce — nu pregetāmu a spune e, cā —
vai de peccatosulu desmerdatu de noroau,
candu o data a inceputu a se bagā fric'a
în elu!

Atunci elu se sparia și tremura de
ori-ce neluca, chiar și de miscarea frun-
dieloru în padure, pana și de umbr'a co-
paciloru din gradina.

Din *Petropole* se astēpta tocmai as-
tadi la Viena o deputiune militare stral-
ucita cu mare-principele *Constanti-Ni-
colaeviciu* în frunte, pentru scopulu d'a
gratulā *Imperatului Austriei Franciscu
Iosifu I.* la ocasiunea iubileului de 25 de
ani, cari se implinira ieri în 26 iuniu,
candu la 26 iuniu 1849, dupa baterea
magiariloru rebeli la *Iaurinu*, cu ajoto-
riulu rasiloru sub *Paniutinu*, junsle
Erou-Imperatu a ocupatu numit'a cetate,
pentru care eroica fapta a primitu de-
coratiunea russa cea mai inalta, a ordi-
nelui *Sanu-George.*

Acest'a, adeca infacisiera stralu-
citei deputatiuni russe în Viena, unele
foi din Praga, prin publicarea unoru de-
pesie telegrafice, ce le dicu a fi din *Pe-
tropole*, o splicara de o demonstratiune
grave în contra magiariloru, fiindu cā
ar aduce a minte *Imperatului Franciscu
Iosifu*, despre aceea, cā pre acelu timpu,
nainte de 25 de ani, erā tocma destronatu
de magiari, pre cari cu ajutorulu Rus-
siei a trebuitu să-ii cucerēscā, și cāroru
astadi a datu tōta poterea asupra popō-
raloru, atunci credințose și deplinu de-
votate Imperiului, Monarchului și Di-
nastiei!

Destulu cā — deputatiunea russa
va aflā o pompōsa primire — se intielege
— la curtea imperiale de Viena, și asiā
evenimentulu se potriveste de minune,
ca de o demonstratiune, cum o iau dom-
ni magiari, cari de jā oftēdia, cā vedut'a
și umilirea lui *Andrássy* în *Petropole* — nu
li-a folositu nemic'a!

S'a mai intemplatū apoi și aceea,
cā — tocmai acuma unii ginerari impe-
ratesci, serbi-croati și pucinu plecati
causei map'are, fusera decorati cu inalte
orduri muscalcesci! Totu lucruri inspie-
mentatōrie pentru dnii nostri!

De aci se pōte splicā și aceea faima
ce se latiesce, cā dlui *c. Andrássy* indata
dupa incheierea solenității din Viena, se
va retrage la mosi'a sa *Terebes*, unde pu-
ruria s'a dedatu a se ascunde, ori candu

a fost cuprinsu de ingrigiri mari séu s'a
creditu amenintiatu în ved'ia séu pu-
setiunea sa. —

Agitatiunea spiritel oru!

Schimbarea personale în ministe-
riulu imperiale de resbelu — continua a-si
aruncā valurile sale influentiatōrie — asu-
pr'a omniloru politice, sistemei și stepani-
rei de astadi, specialminte asupr'a domni-
loru magiari, astfelu, încātu acest'a nu si
mai afla odichn'a sufletului și liniscirea
animei, despre care pana aci, pe temeulu
increderei loru în absolut'a simpatia și
plecare a Domnitoriului și desclinitu a
Domnitoiei — se tieneau ascurati între
tōte imprejurārile și pentru totu de un'a,
de care se mandreau cu vōce inalta!

Consternatiunea și spaim'a au ve-
nitu a li deschide acuma pucintelu ochii,
ca să-si cam vēda defeptele, gresielele
și — să conōsca periculu ce îi amen-
intia.

Memorabilu este, ce scrise mai de
unadi „Magy. Politika” în acēsta privin-
tia. Ea dice între altele:

„Reconosciința — de și intunecata
inca, cumca afacerile comune ale mo-
narchiei nu numai cā apēsa greu
asupr'a natiuniloru, ci au implutu de in-
grigire și pe monarchulu, — acest'a
este carea a cautatu să desesteptē temerea,
cumca Regele de aci incolo va dā ascu-
tare și la astfelu de consilia, ce ar pōte
să aibe de scopu *modificarea* sistemei po-
litice de pana acuma. *Hinc illae lacrimae!*
De aceea se vaiera cei din taber'a libe-
ralē si cu mana tremuranda sugravescu
pe diavolulu reactiunei pre parete. Dar
— atātu susu, cātu și diosu în poporu
se scia, cā — nu este a se teme de *stra-
mutarea de sistema; cea-ce ne-aperatu* are
să urmedie, nu este să fie reactiune, nici
stepanirea militaria, ci — *surparea ace-
lei nefericite politice*, carea cu peccatele ei
de multi ani, a pregatitu calea domnirii
de feru a reactiunei, care reactiune de
buna sēma va urmā, dēca politic'a de
astadi s'ar mai continuā lungu timpu.”

Éta — marturisitu astadi de o fôia
magiara guvernamentale, cea ce noi am
predisu de siepte ani totu meru!

Nemic'a insa în acēsta privintia mai
chiar și mai respicatu nu cetiramū inca,
ca artiēlulu de fondu în „*Reform*” cea
magiara de ieri deminētia.

Aci situatiunea momentana și cu
reprivire spre trecutu, se caracterisēdia
cātu se pōte de adeveratu, firesce — nu
fora o dosa gresi-care de sperantia pen-
tru viitoriu.

Luāmu notiia de trasurele prin-
cipali din acelu artiēlu — pentru instruc-
tiunea nōstra, fiindu cā le aflāmu în cea
mai deplina mesura calificate de a ni
adeveri tōte pedicerile și constatārile
nōstre de siepte ani în cōci, și a
ne absolve de imputatiunile ce ni
s'au facutu de atâtea ori — chiar
și prin fii retaciti ai natiunei nōstre,
cumca noi din adinsu am cautatu nodu
în papura, scornindu și essagerandu,
numai cā să potemu criticā și condamnā
pre domni magiari de la potere și poli-
tica și pōrtarea loru. Timpulu — de atā-
tea ori predisu de noi, se apropia cu pasu
rāpede, candu tōta lumea, și — și magia-
rimea va vedē, séu — dēca nu va vrē
să vēda, va sentī amarū, ca — domni
stepanitori de siepte ani au mersu pre
calea *reactiunei* — spre ruina tierii și
și a sa cu tier'a!

„*Reform*” scrie vorbalminte asiā.

„*Sentintu de necesitudine* despre sōrtea
patriei și viitorulu natiunei nōstre, nu se pō-

te dice nemotivatu, — pentru cā dēca privim
destramarea stării nōstre finantiali, pre care
potemu s'o dovedimū prin cifre; dēca conside-
rāmu starea de desorganizare a administra-
tiunei nōstre, despre care ni facu marturia
congregatiunile comitatōne; dēca observāmu
decaderea politice nōstre guvernamentali,
pentru care avemū termometru în *miscările
nationalitatiloru*, și dēca mai tienemū în ve-
dere *degenerarea leglatiunei nōstre*, precum ni-o
presenta aceea simptomele vietiei nōstre în par-
tite și discusiunile în parlamentu: ne convin-
gemū, cā supremii factori ai vietii nōstre de
statu, *poterile formatorie de statu, organele prin-
cipali ale vietiei nōstre de statu — au amortitu,
s'au struncinatu, și abiā mai sunt în stāra de
a-si continuā functiunile loru.* Este deci sen-
tiulu slabitiunei interne, care ne face banui-
tori, cāci suntemū constrinsi a ni marturisi,
cumca în urm'a pr oprielorū nōstre gresiele —
nu ne aflāmu în pusetiunea de a pōte să ni
aperāmu cu succesu — constitutiunea, liber-
tatea, statulu, nationalitatea — în contra
vre-unui posibile atacu din afara.

„Astfelu este deci, cā ne rogāmu lui
Ddieu pentru *pace*, pentru *timpu*, pentru ca
să aibe răbdare cu noi și să ni *daruiesca re-
colta buna*; pentru ca prin binecuventarea
muncei nōstre să potemu scapā de miseriele
nōstre!” —

Budapeta, in 27 iuniu n. 1874.

Dupa-ce odata tōta lumea se ocupa de
elu, cauta se luāmu și noi notiia despre unu
actu publicu curiosu, din zilele trecute.

Se tienū septeman'a trecuta o „*confē-
rintia*,” a *dōu'a a partitei liberale nemțesce
din Austria de diosu în Krems*, unde între
alte multe totu felulu de resolutiuni, la pro-
punerea unui d. *Dr. Hoffer* se primī, dupa-ce
se fecera mai nainte multe manifestatiuni de
indignatiune pentru portarea siovinistica și
brutale a domniloru magiari — urmatori'a so-
lutiune:

„*Conferința si-esprime profund'a
parere de reu și condamnare, pentru
apesarea elementului germanu pe terito-
riulu de sub corōn'a santului Stefanu,
desclinitu pentru pasirea în contra sas-
siloru din Ardelu, care pasire — nu nu-
mai impedece desvoltarea constitutionale
a celoru dōue părți ale Imperiului, ci
periclitā și bun'a intielegere de pana
acuma dintre nemți și magiari.*”

Foile magiare fara diferintia de colōre,
sunt indignate pentru acēsta cutesare ōrba a
nemtiloru, pre care o numescu impertinentia
și o respingu ca nechiamata și neindreptatita.

Noi — suntemū de alta parere. Noi tie-
nemū cā — tōta lumea culta, dar atātu mai
vertosu popular de sub unu monarchu, dēca
au pretensiunea d'a se numi civilizate, au
dreptulu d'a se interesā, ca asupra cō-ōmeni-
loru și specialminte popōraloru vecine, prin
alte popōra să nu se comita acte barbare,
calificate d'a li vatemā demnitatea omēscā și
d'a li impedece cultur'a și progresulu, peste
totu essercitiulu drepturiloru loru — atātu a
celoru innascute, cātu și e celoru pe hārtia con-
cese prin legi resp. prin constitutiune.

Tōte statele civilizate s'au aliatu si au
pasitu la medilocu pentru medilocirea, ca să
incete sclavagiulu — departe peste mări; de
asemenea intrunu timpu tōte poterile crestine
se aliasera în contra semilunei și pentru
emanciparea crestiniiloru subjugati.

Cea-ce nōa nu ni place și ce nu face
onōre invetiatoriloru și civilizatiloru nemti
din *Krems*, e ca ei — numai de nemti si res-
pectivminte de sassi se aretara interesati,
pre candu ca apartinintī aceleasi monarchie
de sigur vor seti, cā celelalte nationalități
uemagiare din Ungaria și Transilvania se
afla inca mai cumplitu apesate și nedreptatite,
decātu nemții și decātu fratii sassi.

Acestu spiritu partiale — multu dero-
ga, multu detrage efectului resolutivei
luate.

Ne miramu de invetiati nemtii, ca nu
prioepu ei acosta! —

Budapesta, in 15/27 iunie n. 1874.

De sigur, n'au uitatu cetitorii Albinei
actulu deputatiloru nationali, serbi si romani,
din fostulu confiniu militar banaticu, actulu
propusu Dietei unguresci in siedinti'a Casei
representative din 11 maiu n. a. c. in forma
de proiectu de resolutiune, pentru remediarea
gravamineloru si [implinirea] dorintieloru
poporatiunei din fost'a granitia militare.

Acelu actu a cerutu emiterea unei co-
misiuni anchetarie, carea se iee in conside-
ratiune inairatele gravamine si postulate, se
asculte pre cei competinti si interesati, si se
face propuneri, respectivminte proiectu de
lege, pentru indestularea granitieriloru. Cas'a
a decisu tiparirea propunerii, cu aceea, ca la
timpulu seu ea se va pune la ordinea dilei.
Proiectulu deputatiloru nationali s'a si tipa-
ritu, si — de siesse septemani dejá se afla in
manele deputatiloru; insa — cu atáta acel'a —
asiá se pare, ca ar avé se remana ingropatu
in gramad'a de acte nedeslegate ale Dietei un-
guresci.

Deputatii nationali cei patru din gra-
nitia — au dreptulu si chiar *detorint'a*, d'a
reclamá si inteti punerea la ordinea dilei a
proiectului lor de resolutiune. Totusi aceia
pana in acestu momentu — nu s'au miscatu.
Acést'a este caus'a, pentru carea venimu a
vorbi astadi despre acestu obiectu.

Deputatii nationali din granitia, din ca-
pula locului, in contielegere cu alegetorii lor,
au adoptatu regula de conducere, ca — ori ce
pasu vor intreprende, nu vor face de, cátu —
s'au mai nainte, séu dupa aceea — ascultandu
opiniunea publica diu fost'a granitia.

Proiectulu de resolutiune l'au facutu
dupa esperiintiele loru proprie si dupa datele
adunate particularminte in granitia, si — in-
tr'o forma, pre care ei intre sine au afat'o de
corespondentiaria — din punctulu de vedere
alu imprejuráriloru actuali. Deci ei totu o
data au semtitu necesitatea, ca — mai nainte
d'a face v'runu pasu mai departe in acosta
privintia, se lasse timpulu, ca se se póta mani-
festá opiniunea publica, vocea popóraloru din
granitia — asupra si a forme, si a cuprinsu-
lui intregu alu propunerii loru.

Din acestu motivu — de securu leiale
si patrioticu, chiar si de a dreptulu s'a pro-
vocatu unii barbati din inteliginti'a granitiei,
ca se lucre, pentru d'a se manifestá parerea
poporatiuniloru nóstre de acolo asupra actu-
lui deputatiloru lor si — pre cátu suntemu
informati, in unele párti, mai vertosu romane,
astfeliu de manifestatiuni au si urmatu — parte
prin *adrese catra deputatii* din granitia, parte
prin petitiuni catra Dieta si chiar catra
ministeriu, prin cari — pre cátu scimu noi,
din tóte pártile s'a descoperitu cea mai de-
plina multiamita pentru pasulu deputatiloru
din granitia si — aderintia la acol'a.

Adresele de acosta categoria, despre
cáte noi avemu conosciintia, dejá ajungu nrulu
de 40, si — deca acestu nru nu este destul de
mare, apej — pare-ni-se caus'a este, cáci in
unele párti dejá autoritatile publice adminis-
trative au pasitu la medilocu, incercandu-se a
*impedecá prin fórtia atari manifestatiuni, legal-
minte indreptatiite.*

Reflectámu la casurile mai de unadi
publicate din *Caransebesiu*; cáci — ce alt'a a
fost, a potutu se fie motivulu persecutáriloru
si chiar arestárilor si calcári de casa a dloru
Jonasiu si *Damaschinu*, decátu — pentru d'a
impedecá manifestarea de opiniune a popo-
rului granitieriu, asupra proiectului de reso-
lutiune alu deputatiloru sei!

Dar — manifestarea opintunei publice
s'a pusu in miscare si — nu mai credemu, se
se póta impedecá prin ori-ce putere séu ma-
iestria, cu atátu mai pucinu, cáci — este
rondulu la *Serbi*, cari nu se grabescu ca Ro-
manii, dar — cu atáta mai pucinu se lasa a fi
impedecati prin cine-va.

De altminte, dejá dupa voturile si resp.
vocile pana acuma conosciute, deputatii nati-
ionali potu pasi cu tóta linisea sufletului
loru — mai departe in actiune, pre cum cre-
demu ca vor si pasi, folosindu-se cu intielep-
tiune de vocile din publicu, cáte li s'au mani-
festatu. —

In fine, fiindu ca vorbiramu despre ac-
stu obieptu, acosta afacere — in publicu si mai
largu, aflamu de lipsa, instructivu si conveni-
te, a publicá ací — mácar dóue dintre adresele
sosite deputatiloru nationali, si a nume una
din partea Inteligentiei din Caransebesiu, fora
diferintia de nationalitate, tramisa deputatulu
generalu *Doda*, si un'a din partea Serbiloru,
tramisa deputatulu *V. Babesiu*, din cari si prin
cari se ilustra admirabilm'nte si deferintia
intre modulu de cugetare si sprimere la una
si alt'a natiune.

I.

Adres'a inteligintiei din Caransebesiu.

Illustrissime die Generalu!

Pasiulu, ce Ill. Vóstra l'ati facutu dim-
preuna cu ceialalti deputati din fostulu con-
finiu militar in 11 maiu n. a. c. in Diet'a
tierii, a aflatu celu mai viiu resunetu in
pepturile tuturoru alegatoriloru Dv're.

Resolutiunea, tactulu si loialitatea cu
cari ati pasitu, ne dá cea mai buna sperantia,
ca dorintiele poporatiunei ce representati,
voru fi apretiuite si decise de cátra parintii
patriei dupa dreptate si ecitate.

Abiá este o caus'a mai intetitoria, de cátu
caus'a fostiloru granitieri, carea se astepte
o drépta des'egare.

Cestiunile ce Dvóstre le ati atinsu in
„Proieptulu de resolutiune,” sunt pentru noi
totu atátea cestiuni de viétia, si numai o
drépta apretiuire si o drépta des'egare a
acestora, póte pe de o parte se puna temeiu
solidu la fericirea acestei poporatiuni, éra de
alt'a se ni insufe incredere in bunele inten-
tiuni ale guvernulu actualu.

Program'a ce ati profesatu-o la aleg-
rea Dvóstre si carea o urmati in Diet'a tieriei,
o recunoscemu de unica mantuitoria, nu nu-
mai pentru interesele nostre speciali, ci si
pentru binele de comunu alu patriei nóstre
comune.

Binevoiti die generalu si deputatu a im-
partasi dlui *Dr. Politu*, profund'a nóstra multia-
mire pentru cuventulu ce l'a rostitu recoman-
dandu proiectulu de resolutiune, precum si
asecuratiunea, ca acelu cuventu l'a rostitu din
adunculu animei — nu numai alu fiecáruíu fostu
granitieriu, ci din adunculu animei fiecáruíu
adeveratu patriotu.

In fine primiti, Illustrissime Die depu-
tatu, asigurarea neclatinetei nóstre alipiri si
profund'a nóstra recunoscintia, ce Ve dato-
rimu atátu Dvóstre, cátu si celoralalti dni
deputati din fostulu confiniu militar, pen-
tru neadormita ingrigire, cu carea stáruiti
la ajungerea maretului scopu alu dreptei
nóstre cause! —

Caransebesiu, in 7/19 maiu 1874.

Ai Dvóstre — cei mai devotati.

(Urmédia 77 de subscrieri, intre cari fruntasii Roma-
niloru.)

II.

Adres'a Clubului electoralu serbescu din Biserica-alba.

„Braviloru nostri representanti
din desmilitarisat'a granitia bana-
tica — si baciana.

Propunerea Dvóstre, substernuta Die
tei unguresci la 29 aprile st. v. prin cuven-
tulu maritului deputatu *Politu-Desancicju*,
este unu balsamu pe animele nóstre amarite.

Noi pentru acést'a venimu a Vi aduce
intim'a nóstra multiamita si vi descoperimu
de nou deplin'a nóstra incredere.

Suntemu sicuri, ca Dvóstre si de ací in
colo pururia — ori unde si ori-candu, — veti
ací si veti fi gat'a a aperá in tóta privintia
trebuintiele apesatei nóstre patrie; — pentru
care — Ddieu se vi binecuvintadie lupt'a si
se vi resplátésca cu invingere ustenelele!

Sé traiti: *se tráiesca cele patru columnu
neclatite ale nóstre; se tráiesca Dr. Miháiu Po-
litu-Desancici!* *se tráiesca Vincentiu Babesiu!*
se tráiesca ginerariulu Traianu Doda! *se trá-
iesca Dr. Lazaru Costicju!*

Datu din Reuniunea nóstra cercuale elec-
torale a Bisericeii-albe, in diu'a Imperatului
Constantinu si Imperatesei *Iléna*, anulu 1874.

(Subscria fruntea inteligintiei serbe din cercu, in
nru de 48.)

La cea mai de aprópe ocaziune vom
publicá adres'a inteligintiei din Orsiova,
care adresa intra mai afundu in caus'a,
si se distinge prin argumente, ce dove-
descu, ca — *Orsiova este unu foculariu
politicu nationale pré eminente!* —

Diet'a Ungariei.

In *siedinti'a casei representative*, tinenta
sub presiudulu ordenariu sambata la 201. c. n.
— dupa presentarea de petitiuni — cari se
avisédia la comisiunea petitiunaria —

Colomanu Tisza indrépta catra minist-
trulu-presiedinte urmatóri'a interpelatiune:

Considerandu, ca Ungaria e fórtu inte-
resata, din punctu de vedere constitutiunale,
de ori-ce schimbare, ce se face in ministeriulu
comunu, pre cum si de modulu cum se in-
deplinescu atari schimbári;

Avendu in privire, ca stramutárele de
direptiune, cari se inaugurédia in o privintia
séu in alt'a in urm'a atároru schimbári, dest
ele influentiédia de-a dreptulu asupra afacer-
iloru comune, totusi indirectamente potu
avé cea mai mare injuriere asupra sortii si
situatiunii Ungariei si cu privire la celelalte
afaceri de statu ale acestei-a;

Considerandu, ca — in intielesulu legi-
loru sustatórie, cas'a representativa singuru
dela ministeriu, si inca in loculu primu dela
ministrulu-presiedinte póte se — si cástige
informatiuni oficiale, si totu de o data — pre
acosta cale si-ar' poté castigá o influentia
asupra acoloru afaceri;

In urma considerandu, ca schimbarea
indeplenita facia de persón'a ministrului de
resbelu comunu, cu totu dreptulu a suprinsu
pe fie-cine, ca un'a carea nici ca se pótea pre-
supune in urm'a desbaterei abiá de curundu
indeplenito a bugetului comunu; éra cea im-
prejurarea, ca — in testulu germanu alu ac-
tului de denumire a ministrului comunu de
resbelu, acost'a se numesce *ministru de res-
belu imperiale*, si ca atátu dimisiunarea fos-
tului ministru, cátu si denumirea celui ac-
tualu s'a intemplatu fora contrasemnare mi-
nisteriale, — tóte acestea producendu adeve-
rata supringere si ingrigire, intrebú pe on-
dnu ministru presiedinte, ca:

1. Avut'a mai de nainte conosciintia de-
spre schimbarea intemplatu in persón'a mi-
nistrului comunu de resbelu, séu nu?

2. In ambele casuri inse, are acú dlu min.
conosciintia despre motivele, cari provocara
acosta schimbare, precum si despre aceea, ca
in urm'a acestei schimbári intruduce-se vor
órecari stramutári in organizatiunea armatei
comune séu nu? — si daca da, atunci ce fel-
liu? —

3. Tiene de corectu dlu min., ca denu-
mitulu min. comunu de resbelu, in testulu
germanu alu actului de denumire, se numesce,
ministru de resbelu *imperiale*, si ca atátu ac-
tulu de demisiune, cátu si celu de denu-
mire s'a prezentatu fora contra-semnare mi-
nisteriale?

4. Daca apróba dlu min. tóte acestea,
atunci pre ce basa le apróba; éra daca nu
le tiene de corecte, atunci facutu-a, séu are
de cugetu se face pasii, la cari lu-indrepta-
tatescu si obléga oficiulu seu, ca adeca
in viitoriu, si in testulu germanu, titulu se
corespunda legii si situatiunii, éra denumirea
se se face conforme cerintiei constitutiunii
parlamentarie, adeca prelanga contrasemnare
ministeriale.

Ministrulu-presiedinte se redica si spune,
ca va responde in siedinti'a viitoria. —

c. *Zichy*, min. de comunicatiune pre-
senta proieptulu de lege, respective de con-
cesiune pentru cladirea liniei ferate Teme-
sióra-Orsiova.

Urmédia ordinea de dia.

Comisiunea petitiunaria propune resp-
pingerea petitiunii cetáti Bistritia, carea
cere punerea sub acusa a ministrului de in-
terne c. *Szapáry* pentru vatamarea legii prin
rescriptulu seu adresatu Universitáti sassesi
in caus'a arondárilor de municipia.

c. *Decani* face contra-propunerea: On-
casa se decida, ca acosta petitiune se se iee in
desbatere de o data cu proieptulu de resolu-
tiune, provocatu de aceea impregiurare, din
care s'a indreptatu catra On. casa si acosta
petitiune — pana atunci inse se se puna in
archiv'a Casei.

L. *Csernátony* vorbesce pre langa opi-
niunea comisiunii, accentuandu, ca daca ar
fi pentru ce se se puna min. de interne sub
acusa, atunci ar fi singuru cea impregiurare,
ca elu nu a dispusu punerea sub acusa a sa-
ssiloru petitiunatori.

D. *Iványi* pledédia pre langa propune-
rea lui *C. Decani*, ca se fia tempu din destulu
pentru a se studiá cestiunea si a se resólve

dupa dreptate; debrace nici on. dnu min. de
interne, respondiendu la interpelatiunea fa-
cuta in acostasi caus'a de dep. *Gull*, nici acó-
st'a in interpelatiunea sa, nu au produsu de-
statule date despre dreptulu legale alu universi-
táti sassesi de a face representatiuni la re-
gimu in afaceri politice.

Punendu-se cestiunea la votu, maiori-
tatea primesce opiniunea comisiunii petiti-
onarie.

B. *Solyomossy* si-motivédia proieptulu
de resolutiune despre o lege de usura,
cas'a inse nu primesce pertraptarea acestui
proieptu.

S'au pertraptatu proieptele de lege
despre o clinica chirurgiale la universitate,
despre imprumutulu de 1/2 mil. ce este de a
se dá jurediptioniloru, si celu despre maiori-
nitatea femeiloru, cari tóte se primira —
Cu acestea se inchide siedinti'a. —

In *siedinti'a de luni*, in 22 l. c. n., sub
presiudulu ordenariu, dupa presentarea ma-
multoru petitiuni — cari se transmisiara co-
misiunii petitiunarie, si dupa cáte va interpe-
latiuni — intre cari merita amintire cea alu
E. Horn, catra min. de comerciulu, pentru d'a
grigi se se iee in consideratiune si interesulu
industriariloru Ungariei la ofertele in detaia-
a liferárii pentru equiparea armatei comune,
conformu promisiuniloru din siedintiele delega-
tionali, — din partea comisiunii verificatórie
se dechiara de verificatu *I. Popovici-Desseanu*,
deputatulu alesu in cerculu Radnei, reser-
vandu-se indatenatele 30 de zile.

Ministrulu-presiedinte *Bittó* responde
la interpelatiunea lui *C. Tisza* din siedinti'a
precedente:

La prim'a intrebare, precum si la par-
tea prima a intrebárii a dóua, in cari *Tisza*
cerú desluciri despre factica schimbare per-
sonale in ministeriulu comunu de resbelu
despre motivele acestei-a — dlu ministru nu
póte se-i responde de cátu atáta: dupa ce
denumirea ministriloru, conformu legiloru
sustatórie, e unu dreptu neconditiunatu alu
Coróniei, nu potu avé locu lamuriri, care
ar intentioná restringerea acestui dreptu re-
gescu prin alte conditiuni, afora de cerintia
de contra-semnatura. De aceea dlu min. pre-
siedinte nici ca póte impartesi altu respuns
despre motivele acestei inalte decisiuni, de
cátu acél'a care se afla in inaltulu autografu,
unde se dice, ca *b. Kuhn* s'a redicatu din postu
la cererea-si propria si ca in urm'a acestei-a
b. Koller s'a denumitu ministru pe resbelu.

„Voiu responde inse din uniceulu punctu,
care mi-lu dau legile sustatórie. Eu cátu ce
primti spre publicare inaltele autografe, si
cátu ce observái defectuositatea, lips'a contra-
semnării, indata indreptái catra dlu min.
comunu alu afaceriloru esterne o intrebare
reflectatória. Mi-s'a respunsu, ca — din punctu
de vedere constitutiunale, detátoriulu de mesuru
se póte considerá singuru si numai inaltulu auto-
grafu de la 14 iuniu, carele a fost contrasemnata
si carele a cuprinsu atátu redicare din postu
a lui *Kuhn*, cátu si denumirea lui *Koller*; éra
celelalte dóue autografe, cuprindendu des-
tinctiuni militare, straine ministeriului de
esterne, fusera destinate numai pentru fórtia
militare oficiale. Apoi acelu autografu, intra
adeveru contra-semnatu de ministrulu co-
munu de la esterne, nu s'a publicatu in ac-
lasiu tempu cu cele dóue — numai din ne-be-
gare-de-séma. Totu o data me incunoscintia
min. de esterne, ca degjá a luat dispun-
tiuni pentru publicarea acelu inaltu auto-
grafu in foile oficiale a ambeloru párti ale
monarchiei.

Standu lucrulu astu-feliu, dupa ce se
fece din destulu postulateloru constitutiunali
prin publicarea supletoria a autografului con-
tra-semnatu, min. presiedinte e de firm'a con-
vingere, ca nici din schimbarea de persóna,
nici din intardiata publicare a acelu auto-
grafu, nu sunt de a se trage conosciintie, cá
dóra s'ar intentioná, cu vatamarea legiloru
sustatórie, intruducerea vre unei stramutári
de sistema, care se influentiédie séu asupra
situatiunii constitutiunali a ambeloru párti
ale monarchiei, séu asupra situatiunii consti-
tutiunali a armatei comune.

Ce se tiene de intrebarea, relativa la
organizatiunea interna a armatei comune, cá
adeca este óre corecta spresiunea „*ministru
imperiale de resbelu*,” carea se intrebaintiédu
in testulu germanu alu inaltului autografu,
si cáca nu este corectu, face-se voru paú

necesari pentru stramutarea acestei spresii, — min. presedinte declara cu tota resolu-tiune, ca tiene de corecta in ori ce privintia si de unica datatoria de norma pentru Ungaria — numai spresiunea intrebuintata in testulu magiaru alu foiei oficiale, care spresiune se si intrebuintiedia in tote comunicatiunile oficiali. Dupa ce inse atatu din partea delegatiunilor, catu si din a Dietei s'a primitu de liniseitiora aplicatiunea ministrului comunu din 9 nov. 1868, ca adeca cuventulu „imperiu“ e iden-tiou cu cuventulu „monarchia“, crede ca nu-mai in estu sensu lu-intrebuintiedia actulu de sub intrebare si nu v're a-i da alta insemna-tate. Cu atatu mai pucinu deci pote ave de cugetu a incepe pertraptari pentru stramu-tarea acestei spresii, cu catu ca denomina-tiunea „comunu“ se intrebuintiedia si in par-tea monarchiei, de candu situatiunea dualis-tica a monarchiei afla o spresiune determi-nata si in comunicatiunile internationali.

C. Tizza, luandu cuventulu, vorbesce de hai-ma-na forte multu, fora a ajunge la altu-eva, decatu ca primesce respunsulu min-presied. rezervandu-si inse d'a face pasii ne-cesari, daca cumva min. ar fi gresitu in com-binatiunea si convingerea sa.

Respunsulu se ia spre sciintia de intré-aga cas'a, singuru cu exceptiunea stangei es-treme.

Urma ordinea dilei: desbaterea asupra proieptului de resolutiune, relativu la dela-turarea esecutorilor judecatoresci.

Propunetoriulu F. Horansky, indege-tandu, ca si-a motivatu meritorie proieptulu stanci, candu l'a prezentatu, — accentua nu-mai, ca — in urm'a nemulțumirii publice fa-cia de institutiunea esecutorilor judecator-esci, cari nu numai ca scumpesu adminis-tratiunea justitiei, dar chiar impedece si co-rect'a esecutare a decisiunilor judecatoresci, ar fi o gresie la ne-iorta a nu abrogá acésta in-stitutiune si a nu dá atributiunile ei unei alte corporatiuni, pr. judiloru, notarilor publici, practicantiloru etc, care espediente inse a-lu dá va fi detori'a min. de justitia in proieptulu de lege ce va ave a ni-lu presentá in urm'a primirii proieptulu de resolutiune de sub intrebare.

B. Dalnoky combate propunerea lui ante-vorbitorulu, sustienendu, ca ori ce corpora-tiune va fi insarcinata cu esecutiunea, acea nu va bucura de popularitate, caci cei esecutati sunt multi si cu totii firesce inversiunati. De aceea face propunerea: *On. casa, se ide la cunoscintia declaratiunea ministrului, d'a incepu cu inceputulu sesiunii viitorie unu pro-ieptu de lege, prin care se se corega defeptele institutiunii de sub intrebare.*

Mai vorbindu cati-va oratori, comba-ndu espedientele amentite de Horansky, ia cuventulu

G. Remete, carele — dupa o motivare curta, propune: *On. casa se insarcinedie pre-mia de justitia, se presinte unu proieptu de lege, prin care se se delature defeptele descoperite in art. de lege 51 din 1871, dar se-lu presente in unu tempu, catu acest'a se póta deveni lege in estu-anu.*

Vorbira pentru propunerea lui Ho-ransky inca St. Patay, A. Pulszky si C. Tizza; ér contra acestei-a pledara C. Eötvös si C. Csemeghy, dupa cari, fiindu timpul maintatu siedinti'a se inchiaia, disponendu-se continuarea pe manedi. —

In siedinti'a de marti, 23 iuniu n., fiindu presedinte B. Perczel, — dupa autenticarea procesulu verbalu din siedinti'a premersa; dupa prezentarea a cátoru-va petitiuni si pronunsiarea din mai multe parti a dorintiei, l'a-se presentá dietei reportulu comisiunii, emise in afacerea linte ferate ostice, inca sante de ultim'a a lunei curenti, candu socie-tatea linte ferate ostice are a-si tiené sie-dinti'a generale; si dupa propunerea lui Ugron, d'a se insarcina ministrulu mili-tarulu, vulgo honvediloru, ca in legatura cu ministriulu cislaitanu, celu din Viena adeca, a decursulu aloru 6 lune se cerce modifi-carea articulu de lege 40 din 1868 prin unu proieptu de lege, in urm'a carui-a servitiulu militar activu se se reduca la 2 ani, si se se dispusetiuni cu privire la impartirea teritoriala si dislocarea armatei, precum si cu privire la decentralisarea administratiunii armatei, si prin care proieptu se se asecure totu data unu avangiamentu speciale pentru cor-pulu de oficiari a regimentelorunguresci: —

dupa petrecerea acestor'a cas'a reprezentativa a Ungariei fu martore la unu incidente escep-tionale si forte caracterisatoriu de situatiu-nea politica a tieroi, pre cum dejá s'a aretatu in nrulu precedente alu Albinei.

In siedinti'a de luni adeca, statorindu-se ordinea de dia pentru acésta presinte, Diet'a decisese, fora contradicere din carea-va parte, ca pre siedinti'a de astadi se se ide in desba-tere raportulu comisiunii emise inca asta-ve-ra pentru regularea relatiuniloru intru statu si be-serica, si anume raportulu acestei-a despre casatori'a civile. Acú inse se scola ministrulu presedinte, Bittó, si róga cas'a deputatiloru se-si stramute ordinea de di, amenandu desb-aterea raportulu despre casatori'a civile pentru sesiunea de la tómma. Si-a argumen-tatu cererea de o parte prin aceea impreju-rare, caci e pré scurtu tempu, pentru a se poté delibérá si duce in indeplenire acésta cestiune forte importante, precum de alta parte si prin aceea, ca regimulu, fiindu forte ocupatu cu alte agende mai urgenti, n'a dispusu de destulu timpu fisicu, ca se se fie potutu orientá din destulu asupra acestuia operatu si se póta luá o pusetiune oterita facia de principiile puse in elu, pen-tru ca se póta luá asupra-si responsabilitatea. Min. presiedinte apromite inse totu de o data, ca in sesiunea viitoria, regimulu din indemnulu propriu va presentá unu proieptu de lege in acésta cestiune, si asiá Diet'a va poté atunci nu numai a deslegá in generalu intrebările de principie, ci totu odata va poté ajunge si unu resultatu concretu.

G. Lukó ataca mai antaiu acésta cerere a ministrului, accentuandu, ca nu poté se intieléga de ce voiesce regimulu a-se jocá cu cas'a reprezentativa de a miti'a-órba, cerendu prorogarea desbaterii raportulu din cestiune, care raportu nu intentionedia altu-eva, de-catu tocma ce promite si regimulu, adeca prezentarea la timplu seu a unu proieptu de lege, relativu la casatori'a civile.

Irányi, amintindu cu gravitate funes-tele urmári a lipsirei unei atari legi, ataca atatu regimulu, catu si intreg'a turma de flamandi ai acestui-a, cari — gerandu-se de civilisatori si de insuflati de spiritulu culturii europene, totusi au curagialu condamnabile de a se pune in póra cu generalisarea liber-tatii si a progresulu, cerendu amenarea in-truduceri unei reforme atatu de necesarie si urgenti; de aceea se pronuncia, casi antevor-bitoriuulu seu, pentru sustienerea ordinei de dia.

E. Zsedényi se fece advocatulu minis-trulu Bittó. Elu aduce, ca unii deputati de dragostea casatoriei civili nici ca cugeta la greutátile ce sunt de eluptatu la intruducerea unei reforme, care lovesce in moravurile si datonele religiöse ale poporulu; de aceea cere, se se cumpenesca dificultátile ce dea-partu o ideia de ducerea ei in indeplenire, si asiá se se deé ministeriulu tempulu recerutu pentru de a se orientá in cestiune.

E. Horn nu voi a lasá pre autenvorbi-toriulu seu fora de respunsu, ci i dede se soia, ca casatori'a civile e scumpulu mamei a tutu-roru progresatiloru; acestia inse nu ambla d'a nebun'a, ci cumpenescu greutátile afiató-rie intre o ideia si realisarea ei. „Eu insusu-mi“ dice Horn, „am eserit'o practicamete de 18 ani, si nu-mi pare reu nici catu intorni man'a“. — Spunendu apoi ca de o suta de ani e intrudusa acésta casatori'a in statele civilisate, ba de 10 ani chiar si in Principatele dunarene, unde noi credemu ca am fi chiamati se du-cemu civilisatiunea — se mira, ca se latiesce o fama, ca si cum dóra regimulu ar' face, din nestramutarea acestei ordine de di, cestiune de cabinetu, — dar nici ca crede acestei faime caci ar inferá pré tare pre regimu, ca pe unulu evidentminte contra intruduceri ace-astei reforme si ca pré adaptu de órba cute-sare a reacionarismulu — acú in anulu 1874! Cu tote acést'a, atatu Horn, catu si urmatoriulu seu la tribuna, A. Tavaszi, in-cuviintiara cererea regimulu, pre lauga conditiunea daca s'ar ingagiá a presentá unu atare proieptu la sesiunea viitoria.

Luandu cuventulu C. Tizza, sustiene si elu nestramutarea ordenii de dia suspitio-nandu, ca regimulu intentionedia prin acé-sta prorogare impedece intruduceri ca-satorie civili obligatöris; tiesu inse in dis-cursu-si ironic'a si caracteristic'a intrebare: „Au dóra regimulu a trebuitu de sambata pana

astadi se se cugetá, ca trebuit-va tempu de cu-getare?“ —

L. Csernátony, rumpendu velulu acestui incidinte ne-asteptatu, spuse regimulu verde in ochi, ca referinti'a Ungariei facia de cea-lalta parte a monarchiei pe di ce merge de-vine totu mai dediositiora; de unde apoi de-duse ca si deschiderea cestiunii de cabinetu in acésta afacere nu poté se o considere de altu-ce-va, decatu de o infufntia straina asu-pra regimelu nostru si de presionata prin motive si interese, cari n'au d'a face nemica cu acésta cauza.

T. Pauler, min. de justitia, respingendu cu asprime insinuatiunea lui Csernátony, in-tonedia dificultatea precisarii multimei de detaie concrete si practice, si de aceea cere stramutarea ordenii de dia, spriginindu-si cercerea si prin precedintiele de acésta na-tura.

Mai luara parte la acésta desbateru in-ca cati-va deputati, parte spriginindu cere-rea regimulu, fora inse a produce argumente nóue, — parte demascandu cererea guver-niulu de o infufntia din afara, aducendu-o in legatura cu aloctiunile de curendu din Roma si de aci aretandu cu degetulu, ca gu-vernulu e in soldulu ultramontanismulu po-citu. Cele mai aprige si mai necrutatörie lo-viri inse fu necesitatu regimulu a-le ascultá din partea deputatulu P. Sontagh, carele numi regimulu presente o espositura si speditura a unei poteri straine, lipsitu de tota tari'a si nedependinti'a. Sontagh cercá motive spre sustienerea asertiunii in aceea imprejurare ba-tatöria la ochi, ca adeca guvernulu face ce-tiune de cabinetu din acésta afacere de man'a a dóu'a, si inca dupace — insusi reg. o pusesse sambata la ordenea dilei pe astadi.

Inchiaiandu-se discusiunea, prin votare nominalu se primesce cererea regimulu cu 158 contra 108 voturi, fiindu absentu 246, ér croatii abtinenandu-se dela votare.

Se trech deci la ordinea de di, anume la desbateru asupra proieptulu de resolu-tiune alu lui F. Horansky, relativu la institu-tiunea esecutorilor judecatoresci.

Propunetoriulu si-apera proieptulu d'a se sterge acésta institutiune, aducandu probe din vieti'a practica si inchiaia, ca daca cine-va nu s'a convinsu despre netrebneici'a acestei in-stitutiuni prin esperinti'a de pan' acú, atunci cuventole si asiá nu-lu vor convinge.

Dupa acést'a luá, cuventulu min. justitiei Dr. Pauler, carele intr'o cuven-tare lunga, incercandu-se a combate prin cifre imputatiunile facute, ca dora admi-nistratiunea justitiei ar fi mai rea acú ca mai nainte, plededia pentru sustienerea instituti-unii de esecutori pana candu nu se va gasi prin ce se se inlocuiesca; dar este pentru re-formarea ei.

Fiindu in acésta cestiune trei propuneri inca din siedintiele promerse, anume a lui Horansky, Dalnoki si Remete, la cererea a 20 deputati votarea asupra lor se amena pre-siedinti'a viitoria.

Beiusi, 10 iuniu 1874. st. v.

(Alegerea de protopopu romanu gr. or.)

Ieri in 9 iuniu v. avu locu aici in opidulu nos-tru alegerea de protopresviteru romanu gr. or. pentru tractatu Beiusiulu, la care actu ca martore oculariu luandu si eu parte, cu permisiunea onoratei Redactiuni mi permitu a aduce la cunoscintia publica decursulu so-lenitatei.

Dupa ce s'a finitu servitiulu divin, s'au constituitu comitetulu protopresviteralu pen-tru candidare, a careia resultatu fu, ca din-tre 4 recurrenti se candidara Dnii: Elia Moga, protopresviterulu cerculu Rabagani, Vasiliu Papu, parochu in DS. Forreu si Arone Hamsea, practicantulu de advocatu si teologu absolutu.

Dupa acést'a comisariulu consistoriale numai decatu dintr'o lista chiamá pe toti membrii atatu ordinari catu si adhoc ai si-nodulu la urna pentru de a-si eserciá dreptulu prin darea votulu. Finindu-se votarea, la 1 1/2 óra dupa amediadi dlu comisariulu cu tonu inaltu numerá tote siedulele, cari se consta-tara in numeru de 57, caci 15 deputatu, din motive necunoscute, nu s'au infacisiatu. Fa-candu-se scrutiniu se vediu, ca dintre candi-dati: Elia Moga a dobanditu 9 voturi, Vasi-liu Popu 42, ér Arone Hamsea 6; astfelu actulu de al-gere terminandu-se, dupa ce se rostira mai antaiu unele vorbiri si salutári — parte cátra dlu comisariulu consistorialu, parte

cátra membrii alegetori, si anume din partea celoru doi domni candidati presentu, Moga si Papu, Sinodulu cu strigári de „Se traidéca dlu comisariulu“, „Se traidéca candidatii!“ — s'a disolvatu.

Nu potu trece cu vedere, ca se na aducu si eu multamita cordiala domnulu comisariulu Simeone Bica, pentru ca cu atatu zelulu si bunu tactu si-a sciutu duce rol'a dificile. —

A. C. B.

Beregsen, in comit. Temesiu 13 iuniu 1874.

(Domnii stepani ai nostri, cufundati si confusi in politica, si-au uitatu cu totulu deto-rintia.) Ca si prin mai multe parti in tier'a nóstra, si la noi ajunse morbulu versatulu la unu gradu, incatu de vr'o 6 luni incooi con-tinua a secerá, mai cu séma dintre copti, par' ca mortea si-a facutu aci cuibulu.

Noi nu ne potemu destulu mirá, cum de autoritatea politica comitatense nu intre-vine spre a cercá vre-unu medilocu, prin me-dicii, pre curi altu-mintre poporulu ii pla-tesce atatu de scumpu! Unde esti, Illustris-simulu nostru — filosofe mare?! Unde sun-teti voinicosiloru gure mari de prin congre-gatiuni, cari atatu de minunatu scitu se sus-tieneti pre judii comunali cei rei, cei-ce vi se facu obela?! Acum, unde ati avea sacru oficiu de implinitu, par' ca ati nepustitu!

In anulu curinte nici indatinat'a ultuire nu s'a facutu prin mediculu cercualu; dá, caci toti politisedia, toti sunt ocupati cu oáte tote altele, numai nu cu ceea-ce lista in detorintia.

Daca móre la noi vre-unulu de bube séu versatu, apoi notariulu nostru, altu-min-tre omu destulu de atalmasiu, carele face si pre doctoru-stricta in comuna, dá oedul'a ca a repausatu de „fraieu“, si — pace!

Tragemu atentiunea Dloru capi ai co-mitatulu asupra reulu, ce din dia in dia se totu latiesce; ii rogámu, se-si aduca a minte de noi si se comande ingrigire mediciloru pentru starea sanitarie! Gracia.

Lugosielu, in Carasiu, 12/14 iuniu 1874.

In 1. iuniu a. o. cal. v. a. a repausatu fo-stulu notariu comunalu la noi, Assentu Pau-sianu, aderinte poterniecu alu partidei Deákiane din Lugosiu.

Cu acésta ocaziune vinu a aratá: Care fu vocea poporulu la mórtea unu fiuu atatu de necredintiosu si dusmanu alu seu!

De si la inceputu n'audiai din gur'a po-porulu decatu injurári, in locu de — Ddiu se-i ierte pecatele! curendu insa a intratu tacere, si poporulu prin aceea si-manifestá necasulu pentru trecutu, ca nime nu voiá nici gróp'a se-i sape, nici se-lu duca pe umeri la gróp'a, dupa daten'a nóstra stravechia, ci bet'a veduva fu silita a-i nemí pre bani ome-ni, cari i separa gróp'a si-lu ducera spre immormintare, napartecipandu nime la con-ductulu funebralu.

Tristu lucru, candu ca aderinte poterniecu alu unei partide domnitörie in tier'a, pre cum e cea deákiana, ajunse prin mórte la ast-feliu de cumplita isbanda din partea popo-rulu tradatu si maltratu! Si — si-mai tristu candu poterie'a partita, carea prin tote cele mai volnice si spurcate midilöce, alése gu-vernulu magiaru reactionariu toti siasse de-putatii din comitatulu Carasiulu, ér acum la mórte parast, lasá urei comune, pre unu aluga atatu de dibace si credintiosa a se!

Éta deci, cum se compensedia romanii nostri la mórte de catra domnii stepanitori, cároru se facu unelte!

Dar ce e mai multu; nici chiar colegii reposatulu, cároru elu li erá conducatoriulu in tote directiunile, nici acei-a nu aflara demnu a-lu petrece la mormentu.

Cerandu scusa Onoratulu publicu, mi-per-mitu a face una observare la acésta ocaziune, aceea ca pe langa tote injurárele, poporulu in necasulu seu mai esclamá si ca: *Ddiu se-lu feréssa de domnu de Romanu!* — Vedeti Dloru, unde amu ajunsu cu creditulu la po-poru!!

Ei, dar acést'a este partea cea slaba a poporulu nostru, este máchnirea sufletulu, carele nu scia se resuffe altfeliu si nu scia se-si afle alta mangaiare; insa — bagati bine séma domniloru, ca in portarea poporulu se mai oglindedia ceva, si a nume aceea, ca — uredese si despretiuesce pre cáni de flui ai sei — mai multu de catu pre straini, si despre-tiuesce si uredese — pana si dupa mórte, pana

și în momentul! Și-apoi ce? În acestu popor
se nu fie morala și viața? Minte și se însie
cine crede acēt'a! —

Atinsei de partea slaba a poporului; am
să me splicu. Partea cea slaba a poporului e,
că este prénaturalu; ea prin urmare este —
totu de o data o virtute! Că se indigna și
ingretiosedia de blastematii din capulu seu,
mai vertosu candu aceia sunt chiar — carne
din carnea sa, și osu din osulu seu, este lucru
de totu firescu. D'apoi că astadi incepu a avé
acēta slabitiune și cercurile mai nalte ro-
mane, și acelea incepu a vedé și a marturisí,
că — hotiele și ticalostile unore fii ai nostri
sunt — ingrozitorie, și si de acolo nu raru se
aude vócea: *Feriti-ve de romani demoralisati,
de sufletile vendute contrariloru!*

Si de unde óre vine aceea, că atatia
domni de romanu asuprescu poporul și per-
secuta caus'a romana in modu nesuferitoriu?
Eu deduc reulu din dóue puncte de vedere.
Antai, pentru că unu Romanu adevratu,
vedindu slabitiunea poporului in starea po-
litica de astadi, se descuragiadia și vrendu
a-i ajutá, dá man'a cu domni și apoi reta-
cesce pona a întrebuintia forti'a politia, de
care ajunge a dispune, in contra poporului,
prin ce vine in discreditu la popor și alu-
neca totu mai de parte de popor. Aci caus'a
fundamentale e — lips'a de buna pricepere și
de adevrata cultura morala. Lipsindu-i ace-
stea, tóte urmárele role vinu de sine; căci cu-
rendu atare individu și-perde rabdarea d'a
traí cu unu popor care are cutesarea d'a
nu-lu poté suferi și d'a nu i se increde. — A
dóva: aici la noi, fie disu spre rusinea nóstra
și a domniloru, nu póte nime aspirá cu suc-
cesu la v'runu postu publicu, fie acēla in cen-
tru fie la tíera, pona nu si-va capatá grati'a
domniloru din fruntea Comitatului, séu a
agentiloru loru; éra ca se-si póta capatá acea
gratia și protectiune, trebuie se li dée ga-
rantii despre aceea că — va fi totu de a una și
intru tóte, între ori se imprejurári, dupa
vointi'a stepaniloru!

Apoi atare clientu trebue se dée și sem-
ne séu dovedi despre fidelitatea sa, și venindu
in renume reu, precum s'a fost intemplatu
și reposatului nostru notariu, și prin acēt'a
fiindu elu silitu, a se tiené totu mai strinsu
langa cei de la putere, și puterea fiindu-i totu
mai multu spre servitiu, incepe a se folosí de
ea totu mai multu, incepe a maltratá, a per-
secutá și despoái pre popor, și asia a si-lu
instrainá totu mai multu! Și-apoi — curiosa,
candu cine-va in contra unui atare romanu
redica plansóre naintea domniloru protegia-
tori ai sei, i se raspunde, că — *acēla e roma-
nulu nostru.*

Strainulu nefiindu legatu și respective
conditionatu prin astfelu de respecte și im-
prejurári, firesce că — nici nu vine in ast-
felu de conflictu cu poporul, și de aceea
poporul s'a datatu a dice, că — *ed-lu feréca
Díeu de Domn'a Romanului!* — fora de a
sci, de a ispiți caus'a reului.

Acēt'a vinu a debate astadi, fiindu că
in scurtu are se fie alegerea de notariu in
Lugosielu; deci tienu fórté de lipsa, ca dom-
niloru romani, cari voru conpetí dóra la
acestu postu, se li servéca de indreptare cele
aduse mai susu, și se scie, că — *nu Dlu de
Romanu e caus'a neindestulárii și máchirii
poporului, ci — notariulu séu diregatoriulu ca-
rele abúsédia fora minte și sufletu de puse-
tiunea sa și de drepturile sale.*

Totu cu acēta ocasiune adu cu cale a
adresá si o rogare cátra respectivele Repre-
sentantie comunali ce apartienu la *Notariatul
Cercului Lugosielu*. Rogarea mea este, ca
— se-si smulga din anima ur'a și man'a pentru
reposatulu romanu reu și slabu, și se caute cu
incredere și iubire unu romanu intocmai asiá
de bravu și bunu, pre cum a fost — fie-ier-
tatulu de reu și canescu; spre acestu scopu
toti alegatorii cu o anima și cu unu cugetu se
se unéca in — solidaritate, și de buna séma
Ddieu va ajutá a nimeri dintre multi — pre
celu mai bunu! De asemenea in sa rogu și
intr'alta parte, ca candidatii romani între
sine se fie solidari intru atát'a, ca se nu re-
curga nici la intrige, nici la coruptiuni, spre
desbinarea și amagirea poporului, dintru
carez apoi usioru ar poté se profite tocmái
strainii, cu atátu mai vertosu, căci in repre-
sentantie comuneloru s'au veritu chiar prin

pecatulu reposatului și unii ne romani, cari
de buna séma voru fi toti compacti in contra
romaniloru.

Sé fimu ómeni, ca se ni ajute Ddieu! —
Unu preotu ingrigitu de popor.

Beregseu, comit. Temesiu in, 12 iuniu 1874.

(*Poporul nostru — de ce mai are se se
feréca.*) Comun'a Beregseului de mai multe
diecenia, mereu continua procesu urbariale
cu fostulu dominiu de ael, in cātu actele refe-
ritórie la acestu procesu s'ar poté incarcá in
mai multe cara, și la care procesu au lucratu
dieci de advocati, și buni și rei, dupa cum ii-a
gasitu notariulu comunalu și ii-a recomandatu
poporului, carele n'a mai ajunsu se véda vre
unu re ulatu favoritoriu, ci insielatu de ad-
vocatii lui, ba venduti pre sub mane, dupa
ce storsesera de pre spatele poporului mii și
mii de florini — in modulu celu mai siarla-
tanu, apoi procesulu loru dupa atatea reinoiri
remanea deslegatu spre perderea comunei!

Acum bietii ómeni desperati, nu mai
sciau încétu se dée, si-ce se mai face; căci
sentinti'a croita mai la urma érá atátu de
amara și barbara, in cātu comun'a se sentiá
condamnata la totala seractá, la proletariatu.

In asemenea imprejurári, advocatulu co-
munei ce facea? Elu, intocmai casl Adamu
in raiu candu a peccatuitu, s'a pitulitu, lasan-
du-ne préda judecátií arbitrarie.

Bietulu popor, carele nu crutiá, —
acuma ajunsese se caute ajutoriu! Nóa ni a
fostu detorinti'a atunci a pasi la medilocu;
deci contielegendu-ne cu poporul, algera-
ramu la svatulu unui luminatu barbatu din
popor, pre carele Domnedieu se-lu tíena
multi-multi ani!

Poporul asta data urmandu nóua, dupa
svatulu' mai susu amintitului barbatu, ni pu-
seramu increderea in advocatulu din Teme-
siora, **Dlu P. Rotariu**.

Dar patiti, ferti și fripti și opariti de
atáti advocati siarlatani intr'unu cursu alu
procesului de 70 de ani, puseramu pre noulu
advocatu la proba — in dóue ronduri, in moduri
potrivite, prin cari ne am convinsu pe de-
plinu, că dlu advocatu **Pavelu Rotariu** este
facia de clientii sei cu absoluta credintia;
chiar poporul convingendu-se despre ast'a, de
locu rogá pre dlu advocatu, se li priméca
tóte causele comunali, și cu tóte si pre langa tóte
— și colosalulu procesu urbarialu!

Dlu advocatu **P. Rotariu** este acum
advocatul **Beregseului** in tóte causele peste
tótu, remuneratu pe anu, și — potemu dice,
că a sciutu a ne multumí cu straduinti'a sa,
căci sentinti'a de mórte pentru comun'a
nóstra, de care amintiramu mai susu, astadi
o vedemu întórta — in favórea comunei! și
in curendu asteptámu total'a deslegare a ace-
stui procesu fatalu alu nostru!

Probele de fidelitate a domnului advo-
catu in causele nóstre comunali, onestitatea și
sinceritatea DSalé facia de clientii particu-
lari de ael, nu numai că ne-ar multumitu,
ci ne-au deobligatu chiari; de aceea noi
subscrisim, cu permisiunea onorabilei Redac-
tiuni a „Albinei“ nóstre, venim a recomandá
— pre de o parte amaritului nostru popor,
și a nume comunitátiloru nepastuite de dom-
nii și de procese — asemenea pasire și punere
la proba a advocatiloru, caroru voru a
increde causele, — de alta parte a recomandá
atentiunei tuturoru celoru in atare lipsa
pre dlu advocatu **Pavelu Rotariu**, și decemu
poporului nostru: *se se feréca tare de acei
advocati siarlatani, cari promitu certulu și
pamentulu, pana ce stórcu ultimulu denariu din
pung'a seracimei, érá apoi lu lasa préda reului;*
cum o patiramu noi **Beregseentii!**

Credemu prin acēt'a a face unu servitiu
publicului interesatu de prin totu prejurulu
Temesiorii.

Andrei Clecanu, parochu;
Ioan Carniceanu, parochu;
E. Andrescu, invetiatoriu.—

Varietati.

(Spre scire.) Tenerulu advo-
catu, **dlu Coriolanu Brediceanu**, a
deschisu cancelari'a sa propria in *Lu-
gosiu*, in jac'i'a bisericeii romane gr. or.
de locu in stang'a casinei r o m a n e.

Lu-recomendámu publicului preste totu,
ér specialu romaniloru, ce au trebuintia,
de unu aperiatoriu cu consciintia, bunu și
diliginte. Junele advocatu merita, ca se
fie cautatu de Romani și ca unu nationa-
listu inflacaratu, intocmai precum și
pentru studiulu seriosu și pracs'a solida
ce a facutu. Pre cātu deci lu-recomen-
dámu pre d'o parte, totu asemenea i
poftimu succesu bunu pre carier'a sa! —

(**Audi inóci!**) Vorbiramu de unadi des-
pre *sinucideri*, cari pre tóta diu'a se intempla
intr'unu modu — ingrozitoriu, ba une-ori
pona și ridiculu. En se ascultámu cele mai
nóue.

In Viena **Karl Mallman** — de 5-6 ani se
numerá între primii bancari, între *millionari*.
Elu ca omu teneru — si-a facutu noroculu la
bursa in cátiva ani, și nainte de 3 ani s'a
cásatoritu cu o frumsetia rara și culta; este
de 37 de ani și tata unui fíiu dragalasiu de 2
ani. Pe timpulu *Krachului* a suferitu — firesce
si elu perderi, ca ori si cine de la bursa, dar
— elu a fost destulu de intieptu de a se
feri ca lumea se-lu créda *ruinatu*. Si-a conti-
nuatu deci traiulu frumosu și lussuriosu, de
buna séma in speranti'a si asteptarea, — ce
pre multi ii-au insielatu! — că cris'a va trece
și speculatiunile la bursa ér vor aduce, cum
au mai adusu. De curendu bancariulu nostru
si-invítá muerea, ca pentru placere și dis-
tractiune se calatoréca cu baietulu de 2 ani
la Italia, căci — mediloccele íerta acēta pe-
trecere. Muerea si cu baietielulu plecara cu
mare bucuria, érá la o septemana dupa aceea
barbatulu si tat'a — se sinucise frumosu, și co-
modu in cas'a elegata, lasandu dupa sine
negru pe albu, că — *Krachulu l'a ruinatu și
că ca omu seracu nu vré se tráiesca!* — Ei,
domniloru politici si — voi filosofiloru mo-
derni, én spuneti — dupa moralitatea vóstra:
Ce óre s'ar alege de lume, déca *tóti seracii
s'ar sinucide*, pentru că *ca seraci n'ar vré se
mai tráiesca spre a servi domniloru și bogati-
loru?*!! Si — prin portarea loru cinicii de
domni o s'o duca departe! —

(**Altu casu**) Alalta-ieri dupa médiadi la
una óra in ospetari'a „*Graf*“ din strat'a sier-
pelui in Pesta intrá unu óspe teneru; este
Karl Posna, de 19 ani, kelner de profesiune.
Elu cere de prandiulu, manca multu și scumpu,
pretiu peste 3 fl. si — in locu se platéca,
acóte unu pistolu și se impusca dreptu in
verigata, spre spaim'a și ingrozirea tuturoru.
Intr'o epistola ce s'a aflatu la densulu, adre-
sata birtariului la carele a fost in conditiune,
lu-rogá pe acēla, se-i platéca prandiulu și
se-i cumpere pentru ingropatiune sicriu séu
coseingu albu! — Va se dica, tóte casi in
gluma, ca si candu lumea si viéti'a n'ar fi de
cātu o jucarea. — Vedeti, domniloru de la
putere, acēt'a e rezultatulu, sunt fruptele poli-
ticeii și portárii vóstre nemorale facia de
popor,!! Bagati de séma, că prin ocupati a
cucerí tóta lumea si a o manéca ca pre unu
cárnatui friptu; numai voi o se aduceti óme-
nimea cuochii deschisi la desperare! —

(**Frumósa amicta!**) O depesia din *Berlinu*
cu datulu 25 iuniu ni anuncia, că comisiunile
federatiunei germane, emise in cestiuni de
comerciu, comunicatiuni și contabilitate, au
propusu oprire formale pentru intrég'a Ger-
mania, de a primí *argintii austriaci séu ma-
giari* de câte 1/4 de florinu! Atátu de multu ne
iubescu și stima aliatii nostri din *Berlinu*,
incātu nici argintulu nostru nu-i dau cre-
ditu! La atáta a dus'o admirat'a și intr'ade-
veru admirabil'a genialitate diplomateca a
dlui c. *Andrássy!* si — óre pana candu totu
asiá?!

= Autorulu „*Istoriei critice a Romani-
loru*“ și Redactorulu foiei científice „*Column'a
lui Traianu*“, **B. P. Hajden**, dupa cum scrie
„*Telegr. R.*“ petrece de vre-o dóue dile in
Sabiu. Scopulu veniroi si petrecerei sale e
cercetarea archiveloru in interesulu sciintiei
și in specialu alu ramului istoricu.

Avisu!

Se aduce la cunosciintia pré onoratei
preotimi parochiali, pre cum si a onora-
tului publicu romanu din prejurulu *Bi-
sericeii-albe*, cum ca renumitulu artistu

romanu, **Dlu I. D. Ionescu**, in reñt
rea sa de la Viena si Pesta spre *Ra-
nita*, asociatu cu renumitulu Chinesu
ginalé **Mr. Acz-Czi**, supranumitu „*B
focului*“, va veni din Temisiora la
rica-alba (in fostulu conf. milita
unde va dá *trei* representatiuni tea
și anume *joi* in 2, *sambata* in 4, și d
neca in 5 iulju a. c. calindariulu
in Sal'a Hotelului „*Micsin*.“

Deci subsemnatulu si-tiene de
cuta detorintia a invitá cu tóta stim
On: cleru și publicu romanu din pr
si pre toti iubitorii și partia
de artea frumósa, ca se nu pr
a luá parte si a spriginí intreprin
bravului și renumitului artistu rom
Biserica-alba, in 25 iuniu n. 1874

Cu salutare fratiésca

Paulu Miulesculu

Publicatiuni tacsabile

Concursu.

Concediendu-se prin decisiunea
istoriala din 2 maiu 1874 sub nrulu 33
defeptuosului preotu *Macsimu Novacoviciu*
Gherbovetiu, protopresviteratulu *Mehad*
si-luá langa sine unu *capelanu*, pentru
postu se deschide concursu pana la 14
a. c. cal. v. in carea din se va tíe
alegerea.

Emolumentele sunt a *trei*-a parté
salariu din sesiunea parochiala și din
lalte venit parochiali legali.

Cei ce dorescu a ocupá acestu po-
a-si insinúá recursele provédute cu
mentele prescise prin statutulu org.
este comitetulu parochialu gr. or. rom.
Gherbovetiu, pana la susaretatulu ta
Pré-onoratulu Domnu protopresviteru
tualu *Mihailu Popoviciu* in *Orsiovavechiu*
Gherbovetiu in 19 maiu 1874.

Comitetulu parochialu gr. or. rom. a

In contielegere cu:

1-3

Mihailu Popoviciu,
protopresviteru

Concursu

La vacantea parochia din cor
Branesci, protopopiatulu *Fagetulu*
deschide prin acēt'a pana in *sien*
temane dela antai-a publicare in
bina. Emolumentele sunt: una sa
parochiale de 32 jugere, stol'a si
dela 140 de case, si 1/2 jugeru de
dina intravilanu.

Doritorii de a ocupá acēta par
au a-si tramite recursele loru —
ate in sensulu statutului organicu
adresate comitetulu parochialu —
dlu protopopu *Atanasiu Ioanovicu*
Fagetu.

Branesci, in 16 maiu v. 1874

Cu scirea mea:

Atanasiu Ioanovicu, m. p.
protopresbiteru.

3-3

Comitetulu parochialu

Concursu.

Pentru indeplinirea postulu
vetiatoriu la scól'a gr. or. roman
Romanesci, protopopiatulu *Fagetulu*
escrie din nou concursu cu termin
siese septemene dela prim'a public
fó'i'a „*Albina*“.

Emolumentele sunt: 120 fl. v.
bani gata; 20 meti de gráu; 20 m
cucurudiu; 100 lb de lardu; 100
sare; 15 de luminári; 10 orgii del
si 1/2 jugeru de gradina cu cartu
tisú. Doritorii de a ocupá acestu
au a-si tramite recursele, instrua
sensulu statutului org. pana la def
terminu, cátra dlu protopopu alu
tului *Atanasiu Ioanovicu*.

Romanesci, in 16 maiu v. 1874
In contielegere cu dlu protopopu tra

2-3

Comitetulu parochialu